



Briuselis, 2020 m. gruodžio 15 d.
(OR. en)

14064/20

HYBRID 47	EDUC 444
DISINFO 48	AUDIO 63
AG 70	DIGIT 153
PE 106	INF 223
DATAPROTECT 152	COSI 251
JAI 1112	CSDP/PSDC 643
CYBER 279	COPS 480
JAIEX 120	POLMIL 199
FREMP 147	IPCR 50
RELEX 1010	PROCIV 97
CULT 89	CSC 362

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13626/20

Dalykas: Tarybos išvados dėl atsparumo didinimo ir kovos su hibridinėmis
grėsmėmis, įskaitant dezinformaciją COVID-19 pandemijos kontekste

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos Tarybos išvados, kurias

Taryba patvirtino 2020 m. gruodžio 15 d., taikydamą rašytinę procedūrą.

Tarybos išvadų dėl atsparumo didinimo ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant dezinformaciją COVID-19 pandemijos kontekste, projektas

1. Taryba primena atitinkamas Europos Vadovų Tarybos¹ ir Tarybos² išvadas ir pripažįsta, kad dėl COVID-19 pandemijos išryškėjo, jog reikia intensyviau dėti pastangas ir vykdyti iniciatyvas siekiant apsaugoti Europos Sąjungą, jos valstybes nares bei jų visuomenes ir ES institucijas nuo hibridinių grėsmių ir jų daromo žalingo poveikio. Nedarant poveikio valstybių narių išimtinai atsakomybei nacionalinio saugumo klausimais, Taryba pažymi, kad:
 - hibridinės grėsmės kelia vis didesnį iššūkį ES saugumui, stabilumui ir bendroms vertybėms bei principams;
 - priešiškų valstybinių ir nevalstybinių subjektų tikslas – diegti ir naudoti mažiau tradicines priemones siekiant suardyti, pažeisti ar diskredituoti demokratiją ir demokratines institucijas, kištis į rinkimų procesus, supriešinti gyventojus arba apskritai išplėsti savo paslėptą įtaką;
 - naujos technologijos ir krizės, pavyzdžiui, besitęsianti pandemija, suteikia priešiškiems subjektams galimybių plėsti savo kišimosi veiklą, o tai yra papildomas iššūkis valstybėms narėms ir ES institucijoms, prisidedantis prie pačios krizės keliamo iššūkio.
2. Privalome apsaugoti savo demokratinę visuomenę ir institucijas nuo [...] hibridinių grėsmių, kurias kelia priešiški valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai. Kovoiant su tokiomis grėsmėmis, įskaitant kibernetinę kenkimo veiklą, dezinformaciją ir grėsmes ekonominiam saugumui, reikia laikytis visapusiško požiūrio, užtikrinant sklandų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą.

¹ Visų pirma 2019 m. birželio mėn., 2019 m. kovo mėn., 2018 m. gruodžio mėn., 2018 m. spalio mėn., 2018 m. birželio mėn., 2018 m. kovo mėn., 2015 m. birželio mėn. ir 2015 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas.

² Visų pirma dok. ST 14972/19, ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19, ST 7928/16 išdėstytas išvadas.

ES lygmeniu tai turėtų apimti nepriklausomus analizės pajėgumus, didesnius technologinius pajėgumus, taip pat pirmenybės teikimą finansiniams ir žmogiškiesiems ištekliams ir jų perskirstymui. Taryba pripažįsta pažangą, padarytą įgyvendinant Bendrą kovos su hibridinėmis grėsmėmis sistemą ir bendrą komunikatą "Atsparumo didinimas ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų plėtra", taip pat pažangą, susijusią su Kovos su dezinformacija veiksmų planu, bendru komunikatu „Kova su dezinformacija apie COVID-19“ ir dokumentų rinkiniu dėl laisvų ir sąžiningų Europos Parlamento rinkimų, laikantis atitinkamų Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos išvadų. Taryba prašo visų susijusių suinteresuotųjų subjektų dėti dar daugiau pastangų ir remti pirmiau nurodytuose dokumentuose apibrėžtų tikslų įgyvendinimą.

3. Taryba pripažįsta, kad dėl COVID-19 pandemijos ES ir jos valstybės narės tapo labiau pažeidžiamos hibridinių grėsmių atžvilgiu, be kita ko, dėl suintensyvėjusio dezinformacijos plitimo ir manipuliacinio kišimosi. Tokie mėginimai tampa vis sudėtingesni, o jų skaičius auga. Taryba pripažįsta, kad ES požiūris į kovą su dezinformacija yra daugiadalykis ir apima daug suinteresuotųjų subjektų. Taryba prašo Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio:
 - toliau stiprinti atsakomuosius veiksmus ES lygmeniu, atsižvelgiant į ekonominę žalą ir žalą visuomenei, taip pat galimą žalą visuomenės sveikatai, kurią sukelia dezinformacija ir piktavališkas naujai besiformuojančių technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą (tačiau tuo neapsiribojant), naudojimas;
 - parengti holistinį, sisteminių ir iniciatyvų požiūrį, kurio laikantis būtų sprendžiama šių reiškinių problema, visų pirma pripažįstant, kad hibridinių grėsmių kontekste užsienio šalių kišimasis yra tarpsektorinis iššūkis ir į tai turėtų būti atsižvelgta ES ir valstybėms narėms dedant pastangas jį įveikti, pradedant prevencinėmis priemonėmis, šaltinio aptikimu, apibūdinimu bei nustatymu ir baigiant tinkamais ir veiksmingais politikos atsakomaisiais veiksmais, dėl kurių priešiški užsienio valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai galėtų patirti sąnaudų, nes būtų didinamas visuomenės atsparumas, apsaugotas viešų debatų vientisumas ir taikomos kitos priemonės.

Taryba pabrėžia, kad šiuo tikslu svarbu skirti pakankamai išteklių atitinkamoms ES institucijoms, ir ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę kartu su valstybėmis narėmis toliau stiprinti EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus darbo grupes ir plėtoti ankstyvojo perspėjimo sistemą, kad būtų sukurta visapusiška platforma, skirta valstybėms narėms ir ES institucijoms. Be to, taip pat atsižvelgdama į 2019 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadas, Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio įvertinti poreikius ir galimybes, susijusius su strateginės komunikacijos veiklos visose kitose geografinėse vietovėse subalansuotu stiprinimu, ir atsižvelgti į naujai atsirandančius hibridinius subjektus, dalyvaujančius veikloje, kuria siekiama sukelti grėsmę ES ir (arba) jos valstybių narių saugumui, kartu išlaikant būtinus pajėgumus vykdyti esamas strateginės komunikacijos užduotis.

4. Taryba palankiai vertina Kovos su dezinformacija praktikos kodekso įgyvendinimo ir veiksmingumo įvertinimą³. Ji pripažįsta padarytą pažangą ir pabrėžia, kad svarbu šalinti vertinimo metu nustatytus Praktikos kodekso trūkumus. Jos nuomone, tolesni veiksmai kovojant su dezinformacija nacionaliniu ir ES lygmenimis galėtų apimti įvairius metodus, įskaitant galimybę įdiegti reguliavimo ar bendro reguliavimo sistemą ir priemones, būtiną nepriklausomam auditui, kurį vykdytų tiek reguliavimo institucijos, tiek pilietinė visuomenė, visų pirma prieigos prie duomenų atžvilgiu. Tuo remdamasi Taryba prašo Komisijos parengti ir galiausiai įgyvendinti papildomus skaidrumo reikalavimus, taikytinus interneto platformoms. Tokiais reikalavimais būtų siekiama skatinti gerai veikiančią skaitmeninę viešąją erdvę, didesnę atskaitomybę ir didesnę skaidrumą kovojant su dezinformacija. Šios priemonės turėtų būti grindžiamos pagrindinių teisių, ypač saviraiškos laisvės, viršenybe, taip pat demokratiniu viešu diskursu. Taryba palankiai vertina tai, kad 2020 m. birželio mėn. pradėjo veikti Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorija, ir pabrėžia, kad reikia tolesnių priemonių, kuriomis būtų remiamas visų amžiaus grupių gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninis raštingumas, taip pat žiniasklaidos pliuralizmas, žiniasklaidos nepriklausomumas ir faktų tikrinimas, kad mūsų visuomenės įgalėtų kovoti su dezinformacija ir kita rizika, kuriai sudaro sąlygas ir kurią didina naujos technologijos.

³ *Assessment of the Code of Practice on Disinformation - Achievements and areas for further improvement* (Kovos su dezinformacija praktikos kodekso įvertinimas. Pasiiekti rezultatai ir sritys, kuriose reikia toliau daryti pažangą), 2020 m. rugsėjo 10 d.

5. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos parengtą Europos demokratijos veiksmų planą ir atidžiai išnagrinės jo turinį, o ateinančiais mėnesiais vėl svarstys šį klausimą.
6. Siekiant kovoti su hibridinėmis grėsmėmis reikia užtikrinti visapusišką informuotumą apie padėtį (įskaitant gebėjimą aptikti, nustatyti ir analizuoti šias grėsmes, be kita ko, jų šaltinį), didinti atsparumą ir imtis kovos su šiomis grėsmėmis priemonių. Tam reikės veiksmų nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis, bendradarbiaujant su partneriais, įskaitant privatųjį sektorių ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų ir paslaugų savininkus bei operatorius.

Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos darbą kartu su Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis kompetencijos centru rengiant dokumentą „Hibridinių grėsmių padėtis. Konceptualus modelis“⁴. Ji pripažįsta, kad hibridinių grėsmių konceptualizacija ir susijusi terminija yra svarbios jų nustatymui, siekiant gerinti Europos ir nacionalinių priemonių, skirtų didinti atsparumą ir veiksmingiau bei racionaliau kovoti su hibridinėmis grėsmėmis, suderinamumą. Taryba prašo Komisijos ir vyriausiojo įgaliojtinio tęsti darbą ir plėtoti konceptualų modelį, remiantis Strateginių kryptų dokumentu ir vadovaujantis 2016 m. bendros sistemos atnaujintu 1 veiksmu, siekiant, kad jis taptų atsakomųjų veiksmų, atsparumo didinimo priemonių ir susijusių atsparumo rodiklių sistema, kuri būtų pagrįsta atvejų tyrimais.

Be to, šis modelis galėtų būti laikomas orientacine priemone rengiant būsimas iniciatyvas, susijusias su hibridinėmis grėsmėmis Europos lygmeniu, ir į jį valstybės narės galėtų atsižvelgti plėtodamos savo nacionalines struktūras ir iniciatyvas. Šis darbas taip pat galėtų padėti analizuoti visapusiškus ir suderintus atsakomuosius veiksmus reaguojant į hibridinius veiksmus, kai tinkama, nacionaliniu ir ES lygmenimis, atsižvelgiant į visas įmanomas priemones.

⁴ Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M., *The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model*, Europos Komisija, Ispra, 2020 m., PUBSY Nr. 117280.

7. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos 2020 m. ES saugumo sąjungos strategiją, kurioje numatyta parengti naują, iniciatyvesnį požiūrį į kovą su hibridinėmis grėsmėmis. Taryba atkreipia dėmesį į dedamas pastangas siekiant sukurti ribotos prieigos interneto platformą, kad valstybės narės turėtų informacijos apie ES lygmens kovos su hibridinėmis grėsmėmis priemones. Taryba pritaria tam, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama hibridinių grėsmių aspektų įtraukimui į politikos formavimą, dar labiau akcentuojant, kad nacionaliniu ir ES lygmenimis reikia laikytis požiūrio „veiksmai visais valdžios lygmenimis“ ir visos visuomenės požiūrio. Atsižvelgdama į tai, Taryba prašo Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio atlikti aktyvų vaidmenį sprendžiant pažeidžiamumo visoje Europoje klausimus, be kita ko, susijusius su tiekimo grandinių saugumu ir atsparumu kaip ekonominio saugumo dalimi, ir pasiūlyti iniciatyvų, kuriomis būtų didinamas atsparumas ir atitinkamai gerinamas reagavimas, deramai atsižvelgiant į besiformuojančias technologijas.
8. Taryba primena, kad, remiantis grėsmių analize ir kita galima temine parengiamąja informacija, Strateginių kryptių dokumente bus apibrėžtos politikos kryptys ir konkretūs tikslai bei uždaviniai saugumo ir gynybos srityje, be kita ko, susiję su atsparumo didinimu ir kova su hibridinėmis grėsmėmis.
9. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad ES saugumo sąjungos strategijoje pripažįstama, kad ES žvalgybos ir situacijų centro (INTCEN) hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centras yra pagrindinis hibridinių grėsmių vertinimo centras. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio kartu su Komisija parengti iniciatyvas, kaip hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centras pagal savo įgaliojimus galėtų prisidėti prie informacijos srautų racionalizavimo, ES nepriklausomų analizės pajėgumų gerinimo ir informuotumo apie padėtį didinimo visose su hibridinėmis grėsmėmis susijusiose srityse. Tai apima savanorišką valstybių narių indėlį ir ES institucijų, agentūrų bei įstaigų, sprendžiančių hibridinių grėsmių klausimus, indėlį. Taryba pakartoja savo poziciją⁵ dėl tolesnio hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centro veiklos stiprinimo ir ragina suteikti jam papildomų žmogiškųjų išteklių ir papildomą finansavimą, nedarant poveikio kitų INTCEN veiklos sričių poreikiams.

⁵ Tarybos išvados dėl papildomų pastangų siekiant didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis (dok. ST 14972/19).

Be to, ji ragina plėtoti į ateitį orientuotus hibridinių tendencijų analizės pajėgumus hibridinėms grėsmėms analizuoti, daug dėmesio skiriant esamoms grėsmėms, kartu atsižvelgiant į atsirandančius hibridinius subjektus ir jų vykdomą kenkimo veiklą, įskaitant veiklą, kuri yra nukreiptą prieš ypatingos svarbos infrastruktūros objektus ir kurią vykdančios naudojamos naujos technologijos.

10. Kiekviena besitęsianti krizė išryškina būtinybę užtikrinti saugią ir atsparią informacijos infrastruktūrą tarp Europos institucijų, įstaigų ir agentūrų ir jų viduje, įskaitant saugius ryšius valstybėms narėms Taryboje ir greitą elektroninę keitimąsi įslaptinta informacija. Taryba ragina ES institucijas, įstaigas ir agentūras toliau didinti savo saugumą ir atsparumą. Atsižvelgdama į ankstesnes Tarybos išvadas ir 2019 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos suteiktus įgaliojimus, Taryba primygtinai ragina jas bendradarbiauti toliau stiprinant jų saugumo kultūrą ir ES personalo, informacijos, ryšių tinklų apsaugą, taip pat sprendimų priėmimo procesus, valstybėms narėms remiant ES institucijų, įstaigų ir agentūrų pastangas.
11. Be atsparumo didinimo, kuris tebėra viena iš svarbiausių užduočių ir itin svarbus Europos pastangų kovoti su hibridinėmis grėsmėmis elementas, diplomatinė veikla ir priemonės yra dar viena veiksminga Europos priemonė. Ateinančiais mėnesiais Taryba toliau nagrinės galimus atsakomuosius veiksmus hibridinių grėsmių srityje – jie gali apimti prevencines priemones, taip pat užtikrinimą, kad priešiški valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai patirtų sąnaudų.
12. Taryba pažymi, kad kibernetinė kenkimo veikla dažnai yra vienas iš pagrindinių hibridinių grėsmių elementų, ir pripažįsta, kad tolesnis ES kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinio įgyvendinimas yra svarbus žingsnis siekiant užkirsti kelią kibernetinei kenkimo veiklai, įskaitant kibernetinius kenkimo veiksmus, kurie yra hibridinės kampanijos dalis, ją varžyti, atgrasyti nuo jos ir į ją reaguoti.

13. Taryba pabrėžia, kad reikia padėti ES kaimyninėms šalims ir Vakarų Balkanams⁶ didinti atsparumą dezinformacijai ir užsienio šalių kišimuisi.
14. Taryba pabrėžia, kad, kai tikslinga, reikia bendradarbiauti su panašiai mastančiais partneriais, kurie pritaria Europos vertybėms ir principams, kad būtų toliau plėtojamose veiksmingos priemonės, skirtos kovoti su užsienio šalių kišimusi ir dezinformacija.
15. Taryba taip pat pabrėžia, kad svarbu veiksmingai įgyvendinti dvi bendras deklaracijas dėl ES ir NATO bendradarbiavimo ir bendrą pasiūlymų rinkinį, visapusiškai laikantis abiejų organizacijų skaidrumo, abipusiškumo, įtraukumo ir sprendimų priėmimo autonomiškumo principų bei procedūrų, ir pakartoja, kad šiame kontekste reikia tvirtesnio, abipusiai stiprinančio ir naudingo bendradarbiavimo, be kita ko, kovos su hibridinėmis grėsmėmis ir dezinformacija srityje. Taryba ragina skubiai patvirtinti ir įgyvendinti 2022–2023 m. PACE planą ir šiame kontekste pakartoja, jog reikia laikytis platesnio užmojo požiūrio, kad būtų didinamas abiejų organizacijų atsparumas ir stiprinama jų sinergija – tai būtų dar vienas žingsnis siekiant glaudesnės jų sąveikos realių krizių atvejais. Be to, ji palankiai vertina vertingą Helsinkyje esančio Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis kompetencijos centro indėlį ir skatina jo bendradarbiavimą su atitinkamais NATO kompetencijos centrais.
16. Taryba taip pat pabrėžia nuolatinio BSGP misijų ir operacijų indėlio, atsižvelgiant į jų įgaliojimus, svarbą kovojant su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant dezinformaciją, ir pabrėžia, kad svarbu nuolat svarstyti, kaip BSGP misijos ir operacijos galėtų padėti kovoti su hibridinėmis grėsmėmis, be kita ko, didinant jų pačių atsparumą, taip pat, kai tikslinga, atitinkamai šioje srityje teikiant paramą priimančiosioms valstybėms.

⁶ 2020 m. gegužės 6 d. Zagrebo deklaracija: <https://www.consilium.europa.eu/media/43776/zagreb-declaration-en-06052020.pdf>